

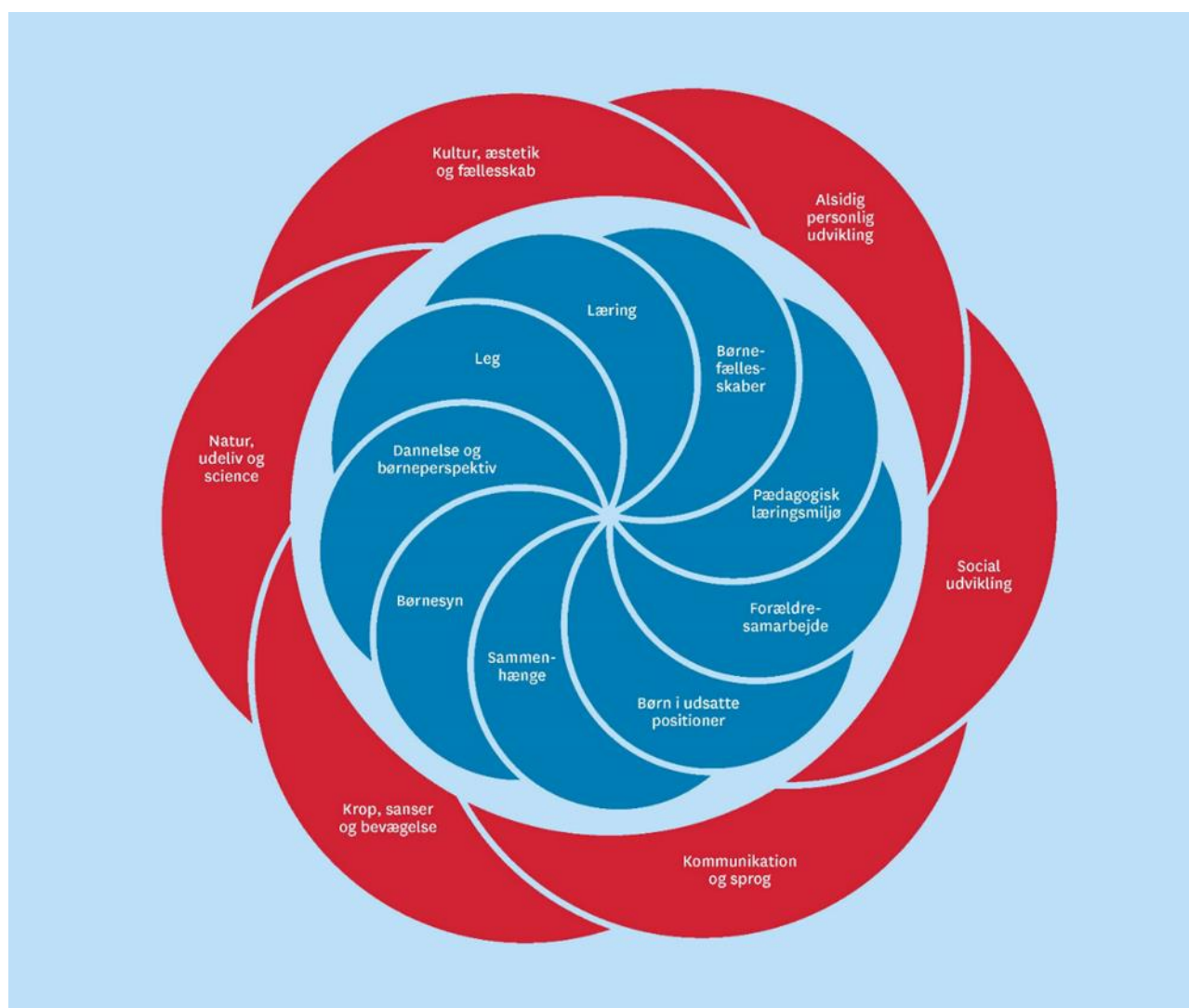

Den styrkede pædagogiske læreplan 2023/2025

GULDBORGSUND

BØRNEHUSET FIRKLØVEREN

Det pædagogiske læringsmiljø:

I Firkløveren er der indmeldt ca. 150 børn, som er fordelt på 10 stuer. For at kunne arbejde målrettet mod børnenes nærmeste udviklingszone, er stuerne inddelt i aldersopdelte afdelinger; vuggestuegrupper, småbørnsgrupper, børnehavegrupper og førskolegruppe (Bangsebrohuset). På den enkelte stue er de pædagogiske aktiviteter tilrettelagt i mindre grupper. Det giver personalet mulighed for at guide det enkelte barn, styrke samspillet mellem barnet og den voksne og dermed skabe tryghed. Det giver også personalet mulighed for at understøtte barnets udvikling af empati i samspillet med de andre børn i gruppen.

I personalegruppen, som tæller 35 pædagogiske ansatte, er der mange faglige kompetencer, som sættes i spil gennem hele dagen; bl.a. gennem personalets positionering og deltagelse samt gennem pædagogiske indsatser som sproggrupper, science, Sangglad Mini projekt og DGI-bevægelse.

Vi arbejder med at skabe læringsmuligheder for børnene gennem hele dagen, derfor har vi fokus på læring i alle de sammenhænge, børnene indgår i; leg, planlagte aktiviteter og daglige pædagogiske rutiner. De pædagogiske rutiner rummer store læringsmuligheder for børnene, og derfor har personalet fokus på tilrettelæggelsen af disse. Eks. anvender personalet bevidste sprogstrategier i garderoben, når børnene tager tøj på for at støtte dem i at blive selvhjulpne, og børnene lærer at tage hensyn til andre ved frokosten som en del af arbejdet med barnets alsidige personlige udvikling. Når børnene deltager i praktiske gøremål som eks. borddækning, øves bl.a. færdigheder som tal, farver og begreber.

I tilrettelæggelsen af det fysiske læringsmiljø har personalet fokus på, at der skal være rart at være for både børn og voksne. Der er fokus på ryddelighed, og at legetøj og materialer er i god stand. Der indrettes legezoner og små rum i rummet. Ved hver ny dags begyndelse er der ryddelige legemiljøer; dukken er i dukkesengen, køkkentingene i køkkenet osv. Vi tager legetøj frem om morgenen og gør klar til leg. Noget er i børnehøjde, og det vi passer ekstra på, skal man bede en voksen om.

Vi udvikler i nogen grad læringsmiljøet sammen med børnene hos de ældste, og hos de yngste (som ikke har så meget sprog), er det børnenes interesser og spor, som personalet forsøger at afspejle i læringsmiljøet (eks. flittig leg med køkkenting medførte indkøb af legekøkken, og stor glæde ved sang medførte indretning af sangkrog). Vi har flytbare møbler, og reoler fungerer i nogen udstrækning som fleksible rumdelere. Vi har fokus på, at billeder og udsmykning på væggen understøtter læringsmiljøet; eks. billeder af køkkenting ved legekøkkenet og sange og rim/remser på væggen i sangkrogen. Aktuelle aktiviteter og årstider/traditioner afspejles visuelt på stuerne gennem plancher og udstillinger af børnenes produkter. Enkelte stuer anvender piktogrammer, som understøtter det verbale, og dermed fremmer børnenes forståelse for, hvad der skal ske i løbet af dagen. På kasser med legetøj er der billeder af kassens indhold udenpå, hvilket understøtter børnene i at lære at lægge tingene på plads.

En vigtig del af vores arbejde med understøttelse af børnenes motoriske og sansemæssige udvikling er prioritering af vores legeplads på Hospitalsvej. Den har derfor områder/zoner med forskellige muligheder for leg og stimulering af grundbevægelser; klatre i træer/legestativer, gyng, rutsje, snurre, cykle, hoppe, grave, gemme- og rolleleg mm. Multihus med mulighed for bålaktiviteter, stilleaktiviteter i sandkassen og ved haveborde (tegne, klodser, perler), byggeområder til konstruktionsleg og boldspil på multibanen.

Det pædagogiske læringsmiljø:

I Bangsebro rummer udeområdet naturligt mange muligheder; cykelbane på engen, højt græs, konstruktionsleg, bålhus, inde-ting ude og omvendt, og skoven med alle dens muligheder for sanssemæssige og motoriske udfordringer samt årstidens forandringer.

Lokalsamfundet er et vigtigt supplement til Firkløverens læringsmiljø, og vi anvender det til at styrke børnenes læring og udvide deres horisont. Vi bruger vores lokalområde flittigt på ture til fods, med bus og på vores Christiania-cykler. Vi benytter os af de gode tilbud, som "Dannelsesrygsækken" giver med ture til bl.a. Kulturfabrikken og Børnebiffen, og vi besøger også biblioteket og Guldborgsund Zoo. Vi får i Bangsebro besøg af vores venner fra 4. årgang på Sophieskolen, som kommer og læser historier for børnene.

Hvad er vi særligt optaget af:

- Løbende udvikling af læringsmiljøer og etablering af rum i rummet, som både børn og voksne gerne vil være i.
- Hvorledes børnenes forældre kan bidrage til læringsmiljøet eks. med deres erhverv eller fritidsbeskæftigelse.

Sammenhænge & Forældresamarbejde:

Vi arbejder tæt sammen med forældrene om at bygge bro mellem hjemmet og Firkløveren, og dermed skabe sammenhæng i børnenes liv. Samarbejdet bygger på en åben og ligeværdig dialog med respekt for begge parter bidrag til barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. De forskellige elementer, forældresamarbejdet er bygget op omkring, er gennemarbejdet i forældrebestyrelsen for at skabe det bedste udgangspunkt for samarbejdet, og for dermed at kunne yde den bedste omsorg for barnet og give det optimale trivsels- og læringsmuligheder.

Samarbejdet mellem forældrene og personalet bygger på anerkendelse, hvor forældrenes bidrag er vigtige redskaber for personalet i arbejdet med barnets udvikling. Der lægges stor vægt på daglig kommunikation med forældrene, hvor der udveksles viden om stort og småt, dette foregår kort om morgenen og igen lidt længerevarende om eftermiddagen, hvor der oftest er bedre tid. Der kommunikeres også digitalt med forældrene via AULA. Dette kan være beskeder til det enkelte hjem men også opslag til eks. hele stuen om dagens aktiviteter og dokumentation i form af billeder og små filmklip.

Inden barnet starter i Firkløveren har det været på besøg med sine forældre. Ved besøget er der dialog om barnets udvikling, familieforhold og evt. særlige hensyn. Der informeres om

Sammenhænge & Forældresamarbejde:

hverdagen i Firkløveren og forventningsafstemmes med forældrene, og der aftales indkøring med fokus på barnets og familiens behov. I løbet af indkøringsperioden har personalet fokus på at skabe en god relation til både barnet og forældrene. Indenfor de første 3 måneder inviteres forældrene til en trivselssamtale, hvor der evalueres på indkøringsperioden, gøres status på barnets udvikling og forventningsafstemmes igen.

I barnets overgang mellem afdelingerne på Hospitalsvej orienterer vi forældrene ca. en måned før skiftet, og barnet begynder at gå på besøg på sin nye stue. Ved behov afholder vi overleveringsmøder med forældre og personale. Indenfor de første 3 måneder på den nye stue inviteres forældrene til trivselssamtale, hvor der evalueres på opstarten på den nye stue, forventningsafstemmes, gøres status på barnets udvikling (understøttet af eks. TRAS, TRASMO og/eller sprogvurdering) og aftales fælles opmærksomhedspunkter for at understøtte barnets aktuelle trivsel og udvikling.

Den ældste årgang i afdeling 3 rykker i Bangsebrohuset, når Bangsebrobørnene starter i SFO den 1. april. Fra januar til april er de på besøg i Bangsebrohuset en gang om ugen for at lære deres nye omgivelser at kende. Personalet i afd. 3 og Bangsebrohuset bytter job på skift en uge ad gangen i marts måned med det formål, at børnene og de voksne kan lære hinanden at kende. Medio marts holdes intrømøde for de nye Bangsebrobørns forældre, hvor de introduceres til hverdagen i Bangsebrohuset. Ved behov aftales overleveringsmøder med forældre og personale. Indenfor de første 3 måneder i Bangsebrohuset inviteres forældrene til trivselssamtale som tidligere beskrevet.

I Bangsebrohuset er perioden januar-marts præget af førskoleaktiviteter og besøg på skolen/i SFO. Sophieskolen er Firkløverens distriktsskole, og der er et systematiseret samarbejde omkring overgangen fra børnehave til forårsSFO. Der er aftalt brobygningsprojekt med fælles emne, dette emne arbejder børnene med i Bangsebrohuset, og det fortsættes i forårsSFO og bringes med ind i 0. klasse, dette for at støtte børnene og skabe genkendelighed i overgangen. Der afholdes overleveringsmøder med personale fra Bangsebro, SFO og forældre ved behov. Der er jobbytte blandt personalet på den måde, at SFO-personale er i Bangsebro nogle dage sidst i marts, og Bangsebro-personale er med forårsbørnene i SFO et par dage i april. På den måde introduceres børnene til de nye voksne, mens de er "på hjemmebane", og de understøttes af kendte voksne de første dage i det nye miljø.

Udover den daglige kommunikation og trivselssamtalerne samarbejder forældre og personale i Firkløveren om børnenes læring ved café-arrangementer. Her er børnenes læring sat på dagsordenen tematisk, eks. sprog, og forældre og personale udveksler erfaringer med børnene og gode idéer til at understøtte børnenes eks. sproglige udvikling.

I samarbejde med bestyrelsen afvikles nogle sociale arrangementer i løbet af året for at styrke det sociale sammenhold mellem børn og forældre eks. sommerfest, generalforsamling med fællesspisning, børnehusets fødselsdag og julehygge.

Udover de sociale arrangementer, arbejder vi med forældrenes deltagelse i børnefællesskabet ved daglig dialog om, hvad barnet leger med og med hvem. Vi opfordrer forældrene til at lave legeaftaler hjemme, og gerne med forskellige børn således at barnet får relationer til flere. Vi opfordrer forældrene til at give sig god tid ved afhentning og gerne være lidt med i barnets leg inden, der lægges på plads. Vi informerer forældrene om, hvem barnet er i aktivitetsgruppe med, og bakker dem op, når de vil fejre barnets fødselsdag i Firkløveren.

Sammenhænge & Forældresamarbejde:

Vi arbejder med forebyggelse og tidlig indsats ved at have fokus på det enkelte barns udvikling og deltagelse i børnefællesskaberne. Gennem dialog og samarbejde med forældrene aftales løbende trivsels- og udviklingsunderstøttende aktiviteter og disse kvalificeres ved sparring med Firkløverens interne vejledere (eks. sprog, motorik, trivsel og læringsmiljø). Når der er brug for en tværfaglig indsats med vejledning fra eksterne eks. talepædagog, sundhedsplejerske eller ergoterapeut, oprettes en GUSA (Guldborgsund SAmarbejdsmodel). Gennem GUSA er forældrene hele tiden inddraget i processen, og de forskellige tværfaglige samarbejdspartnere har overblik over evt. indsatser.

Hvad er vi særligt optaget af:

- Hvordan vi kan være mere nærværende i afhentningssituationen over for forældre til børn, som ikke er fra egen stue. Hvordan får vi fortalt den gode historie og ikke bare "det er gået godt?"
- Hvordan vi kan inddrage forældrene mere omkring børnefællesskabet, eks. invitere mere målrettet til at deltage/bidrage med særlige talenter (historiefortælling, sang og musik) eller fortælle/vise om deres job (eks. læge, jæger, politi).

Dannelse, Børnesyn & Børneperspektiv:

Hverdagen i Firkløveren er organiseret med fokus på at skabe forudsigelighed og tryghed for børnene. Det gør vi bl.a. ved at have genkendelige rytmer for dagens gang, og der holdes samling, som stimulerer til fælles opmærksomhed på dagens aktiviteter.

Børnene opdeles i mindre grupper for at sikre det enkelte barns deltagelse, og i tilrettelæggelsen af det pædagogiske læringsmiljø er der fokus på løbende at tilpasse dette til barnet, så det rummer udfordringer, som barnet mestrer, hvilket udvikler dets tillid til egen kunnen. Når barnet stilles overfor udfordringer, som det endnu ikke mestrer helt, er det med fokus på barnets nærmeste udviklingszone. Arbejdet i mindre børnegrupper understøtter også personalets fokus på samtale med det enkelte barn og børnene imellem.

Børnenes demokratiske dannelse sker i takt med deres udvikling og alder, og deres medbestemmelse øges gradvist i relation til samme. Personalet har fokus på børnenes demokratiske dannelse og inddragelse af børnenes perspektiver både i legen, i de pædagogiske aktiviteter og i hverdagens rutiner. I vuggestuen sker det eks. gennem børnenes deltagelse i samling, hvor der ventes på tur, og børnene vælger sange og historier. Det understøttes også i det lille barns valg af legetøj og hvilket pålæg, der skal på maden.

Efterhånden som børnene bliver ældre, udvides også de områder, de har medbestemmelse omkring. De har i højere grad indflydelse på valg af aktiviteter og lege på stuen, og hvem de vil lege med. Børnene bliver mere selvhjulpne, de smører selv mad til frokost og kommer med ønsker til menuen. Ved samling og spisning deltager børnene i dialog og samtale og øver sig i at vente, til ordet er frit. Børnene har indflydelse på valg af udflugtsmål, og de er på skift dagens hjælper, hvor der er medbestemmelse i forhold til forskellige praktiske opgaver eks. borddækning.

Når personalet arbejder med børnene i mindre grupper, skærpes fokus på det enkelte barn. Den voksne kan fastholde sin opmærksomhed på, hvad der optager barnet, og dermed være i stand til at følge barnets spor. Personalet bliver i højere grad i stand til at reflektere over intentionen bag barnets handlinger og anvende dette i tilpasningen af læringsmiljøet. Eks. er en drengegrupes "konflikter og slåskampe" blevet til en arena, hvor der brydes og fægtes med skumsværd ud fra regler, som børnene selv har været med til at opsætte. I både leg og aktiviteter er den voksne tilgængelig og nysgerrig, og guider og italesætter undervejs. Personalet understøtter børnene i, at det er ok at kigge på, øve sig og lave fejl, dermed får børnene mod på at prøve nyt.

Gennem deltagelse i de forskellige aktiviteter i "Dannelsesrygsækken" får børnene ekstra og målrettet læringstilbud inden for kunst og kultur. I Firkløveren arbejdes med de forskellige aktiviteter både før og efter et forløb for at øge børnenes læringsudbytte.

Hvad er vi særligt optaget af:

Vi er ved at afslutte vores andet science-pædagogiske projekt, og vi er meget optaget af tilgangen og børnesynet bag. Vi vil gerne udvikle på vores rolle som voksne med afsæt i science-pædagogikken;
Være mere nysgerrige sammen med børnene, være mere åbne for undersøgende aktiviteter i stedet for at instruere/igangsætte, skabe bedre rammer for børnenes egne udforskninger, i højere grad lade børnene selv.

Børnefællesskaber & Børn i udsatte positioner:

I Firkløveren arbejder vi aktivt og bevidst for at sikre alle børns deltagelse i fællesskaber. Det er en vigtig del af vores forebyggende og tidlige indsats, da det er i det sociale samspil med andre børn og det pædagogiske personale, børnene lærer og udvikler sig. Det enkelte barns deltagelsesmuligheder i forskellige sammenhænge afdækkes gennem forskellige observationer. Vi er opmærksomme på barnets behov og har blik for dets kompetencer og udviklingsniveau, for derigennem at kunne målrette aktiviteter med fokus på dets zone for nærmeste udvikling.

I det vokseninitierede fællesskab er vi grundige, når vi præsenterer og igangsætter aktiviteter og lege for børnene, og vi giver undervejs en hjælpende hånd for at understøtte barnets deltagelsesmulighed. Vi er deltagende og guidende undervejs og accepterer, at nogle børn har brug for at se tingene an inden deltagelse. Vi følger børnenes spor i den voksendefinerede ramme, giver tid og viser interesse og omsorg. Der arbejdes med det store børnefællesskab på stuerne gennem eks. samling, hvor gruppens vi-følelse og sociale kompetencer udvikles.

Vi sikrer, alle børn er en del af et fællesskab ved bl.a.:

I afd. 1: At have billeder af alle børn med navne på stuen; børnenes navne øves, og der synges om alle børn. Dialog ved samling om, hvem der er fraværende i dag. Leg og aktiviteter i mindre grupper - herunder Sangglad.

I afd. 2: At holde samling med dialog om, hvem der er kommet. Der er aktiviteter, som (over tid) tilgodeser alle, alle børn hjælper hinanden. Leg og aktiviteter i mindre grupper.

I afd. 3: At arbejde i mindre grupper. Ved fri leg inviteres alle med, eks. fremhæves kompetencer hos dem, som ikke er kommet i gang med en leg endnu. Fast bordplan til frokost (understøtter vedligeholdelse af eksisterende fællesskaber og etablering af nye).

I Bangsebro: At inddrage alle i leg og aktiviteter, gøre dem nysgerrige på hinanden, science-grupper, aktiviteter i mindre grupper. Bordplan til frokost.

For at støtte det enkelte barn i at deltage i det børneinitierede fællesskab, gør vi opmærksom på igangværende lege, og fremhæver det enkelte barns kompetencer og initiativer overfor fællesskabet. Det enkelte barn inspireres til deltagelse, og vi sætter masser af ord på det, der er i gang, især hos de helt små. Vi voksne deltager i legen og trækker os lidt, når det kan bære.

Børnefællesskaber & Børn i udsatte positioner:

Vi opmuntrer børnene til at øve sig og anerkender dem for at forsøge. Vi sætter spot på deres små og store sejre og er opmærksomme på positiv dialog mellem forældre og personale med fokus på det, der virker. Vi er opmærksomme på at italesætte, hvad børnene gerne må i stedet for at fortælle dem, hvad de ikke må, og vi søger sparring hos vores vejledere i huset, hvis vi bliver fastlåste i synet på et barn.

Det enkelte barns udvikling understøttes af et tæt forældresamarbejde og sparring med Firkløverens interne vejledere. Når der er brug for en tværfaglig indsats med vejledning fra eksterne samarbejdspartnere, oprettes GUSA som nævnt i afsnittet om forældresamarbejde.

Hvad er vi særligt optaget af:

Balancen mellem individ og fællesskab – hvordan kan vi understøtte barnets behov for at trække sig fra fællesskabet?

Antallet af fællesskaber børnene deltager i i løbet af en dag – hvor mange gruppeskift kan de rumme?

Leg & Læring:

Børn lærer og udvikler sig, når de leger, derfor er vi i Firkløveren meget opmærksomme på, at alle børn er med i en legegruppe. Hvis et barn står uden for legen, tager vi som voksne initiativ til leg, hvor barnet eks. får en rolle eller funktion og dermed opmærksomhed fra de andre børn. Når vi voksne laver fælleslege, har vi fokus på fælles introduktion, og vi leger de samme lege flere gange for at sikre genkendelighed og tryghed. Vi forsøger at give børnene blik for hinanden i andre situationer, eks. under spisning eller i gruppeaktiviteterne, for derved at skabe grobund for nye legerelationer. I middagsstunden er der hver dag en aktivitetsvoksen på legepladsen, som sætter forskellige lege og aktiviteter i gang, det giver deltagelsesmuligheder for de børn, som ikke selv har fundet vej til leg.

De voksne bruger også legens læringspotentiale i tilrettelæggelsen af pædagogiske læringsaktiviteter, legen bruges som udgangspunkt og udvides og tilføres nye elementer af læring. Eks. kan leg i køkkenkrogen indeholde læring om former, farver, antal, sund og usund mad mm., og leg med bondegården og alle dyrene kan udvikle sig til en læringsstund om eks. landbrug, forholdord, og overbegreber.

Vi skelner mellem den vokseninitierede leg, som danner rammen om formel læring, og børnenes spontane leg, som danner rammen om mere uformel læring. Børnenes egen leg

Leg & Læring:

tillægges stor betydning på grund af dens læringspotentiale og anerkendes og gives plads af personalet. Personalet går bag ved legen og skaber stimulerende rammer for legens udfoldelse ved at organisere hverdagen, så den understøtter børnenes leg og personalets faglige refleksioner om samme. Hvis en leg går i stykker eller bliver for ensformig, involverer personalet sig i den og tilføjer ny energi eller nye roller og rekvisitter og guider derved legen videre med udgangspunkt i børnenes initiativer.

Børn lærer ved at udforske deres omgivelser, ved at undre sig og stille spørgsmål. Derfor har vi i Firkløveren fokus på at møde børnenes nysgerrighed i vores kommunikation med dem. Der arbejdes intensivt med børnenes sproglige udvikling på stuerne og i særligt tilrettelagte sproggrupper for at stimulere deres sproglige udvikling, og der arbejdes i flere dele af institutionen med science-pædagogik. Science-tilgangen hjælper os med at stille samtale-åbnende spørgsmål til børnene i stedet for at give dem svar. Vi er "bevidste ikke-vidende voksne med vilje", hvilket stimulerer børnenes nysgerrighed og opmuntrer dem til at eksperimentere og undersøge for selv at finde svar. Vi voksne instruerer mindre og har fokus på at skabe rum for børnenes egen udforskning.

Som nævnt i afsnittet omkring det pædagogiske læringsmiljø, rummer de pædagogiske rutiner store læringsmuligheder for børnene, og derfor har personalet fokus på tilrettelæggelsen af dem. Når børnene deltager i praktiske gøremål som eks. borddækning, øves bl.a. færdigheder som tal, farver og begreber.

Hvad er vi særligt optaget af:

At få skabt transfer fra vores science-projekt-stuer til alle stuer.

I forbindelse med faglig refleksion om leg på afdelingsmøder er vi blevet optaget af den risikofyldte leg og hvordan vi kan give den mere plads. Vi blev samtidig optaget af, hvordan vi kan beskytte legen mod afbrydelser.

Evalueringsskultur

Evalueringsskulturen i Firkløveren bygger på en faglig nysgerrighed og en optagethed i personalegruppen af at sætte etableret viden i spil i praksis. Personalet forholder sig reflektivt til, hvordan praksis løbende kan forbedres til understøttelse af børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Firkløveren har vi uddannet 5 faglige fyrtårne, som i samarbejde med ledelsen understøtter arbejdet med implementering af den styrkede pædagogiske læreplan i hele huset. Fyrtårnene faciliterer faglige dialoger og sparrer med det øvrige personale i forhold til eks. positionering og indretning af læringsmiljøer med fokus på løbende udvikling og tilpasning i relation til børnegruppens behov.

Personalet er inddelt i 5 grupper, som anvender metoden "Reflekterende Team". Den enkelte pædagogiske medarbejders faglige undren sættes under lup og medarbejderen opnår gennem egen refleksion nye perspektiver og handlemuligheder ved hjælp af kollegaers spørgsmål.

På stuemøder evalueres og justeres stuens pædagogik og generelle læringsmiljø. I forbindelse med aktiviteter evalueres det, på hvilken måde, de har bidraget eller forventes at bidrage til opfyldelse af de opstillede læringsmål.

På afdelingsmøder (3-4 stuer sammen) arbejdes løbende med selvevaluering. Der er afsat en time på hvert møde til faglig drøftelse/evaluering, som er faciliteret af afdelingens faglige fyrtårn. Personalet evaluerer den fælles praksis og vurderer behovet for udviklende tiltag.

Der anvendes aktionslæring, når vi evaluerer systematisk med henblik på justering af praksis til fordel for børnenes læring og udvikling. Via et aktionslæringsskema sikres systematik; der opstilles mål, hypoteser afprøves, data indsamles og analyseres, og på den baggrund bliver ny viden til nye handlinger til gavn for børnene.

Børnenes perspektiver indgår i vores evalueringssprocesser på den måde, at de er væsentlige datakilder; eks. via praksisfortællinger, observationer og foto/video af legerelationer og -steder.

Hvad er vi særligt optaget af:

At opnå større systematik i vores indsamling og anvendelse af data, for dermed at kunne analysere og vurdere mere bevidst og samtidig trække os væk fra anvendelsen af "synsninger" og "farvede briller".

At inddrage børnenes perspektiver mere målrettet i vores evaluering eks. gennem børneinterviews eller ved at bede børnene tage billeder/filme eller tegne i relation til det, der er evalueringssfokus på.